

5

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

бульв. Дружби народів, 28, м. Київ, 01103, код ЄДРПОУ 40381452

РІШЕННЯ

Київ

Про схвалення висновку до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення відкритості для суспільства інформації про фінансування діяльності громадських об'єднань та використання міжнародної технічної допомоги» (реєстр. № 6674 від 10 липня 2017 року)

Відповідно до частини першої статті 8 Закону України «Про запобігання корупції», враховуючи рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 13 жовтня 2016 року № 81 «Про підготовку висновків Національного агентства з питань запобігання корупції щодо проектів законодавчих актів, поданих на розгляд Кабінету Міністрів України чи Верховної Ради України», Національне агентство з питань запобігання корупції

ВИРІШИЛО:

1. Схвалити висновок до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення відкритості для суспільства інформації про фінансування діяльності громадських об'єднань та використання міжнародної технічної допомоги» (реєстр. № 6674 від 10 липня 2017 року), що додається.

2. Департаменту антикорупційної політики забезпечити направлення висновку Національного агентства з питань запобігання корупції, схваленого пунктом 1 цього рішення, до Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції.

3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на Голову Національного агентства з питань запобігання корупції Корчак Н.М.

Голова

Корчак Н.М.

Згідно з чинним законодавством
відповідно до колегіального рішення
Національного агентства

Протокол № _____
засідання Національного агентства
від _____

СХВАЛЕНО

Рішення Національного агентства з питань запобігання корупції

_____ 2017 р. № _____

ВИСНОВОК

до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення відкритості для суспільства інформації про фінансування діяльності громадських об'єднань та використання міжнародної технічної допомоги»

(проект внесений Президентом України Порошенком П.О., реєстр. № 6674 від 10 липня 2017 року)
(далі – проект Закону)

Національне агентство **не підтримує** проект Закону з огляду на таке.

1. Проектом Закону пропонується Кримінальний кодекс України (далі – КК) доповнити новою статтею 366², передбачивши в ній *відповідальність за розголошення Головою чи членом Національного агентства з питань запобігання корупції, посадовою чи службовою особою його апарату у будь-якому вигляді інформації з обмеженим доступом, отриманої у зв'язку із виконанням ними службових обов'язків (крім випадків, встановлених законом), якщо такі дії заподіяли істотну шкоду охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб.*

Вказана пропозиція викликає заперечення, адже є незрозумілими мотиви запровадження таких змін. Складається враження, що тільки члени Національного агентства з питань запобігання корупції, службові та посадові особи його апарату мають доступ до інформації з обмеженим доступом, або розголошення саме вказаними особами інформації з обмеженим доступом становить такий ступінь суспільної небезпеки, який дає підстави щодо запровадження в КК відповідних норм. Тоді як розголошення такої ж інформації службовими особами інших органів державної влади, які мають доступ до неї тягнутиме кримінальну відповідальність лише у випадку наявності у таких діяннях складу іншого злочину (службова недбалість, зловживання владою або службовим становищем, незаконне поширення конфіденційної інформації про особу, тощо).

1. Проектом Закону пропонується, зокрема, *для громадських об'єднань, загальний річний дохід яких перевищує 300 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, розмір якого встановлено на 1 січня звітного року, зобов'язане оприлюднювати щороку до 1 квітня року, наступного за звітним, на власному веб-сайті (за наявності) та подавати для оприлюднення на офіційному веб-порталі центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову та митну політику, за формою та у порядку, що затверджується Кабінетом Міністрів України, річний фінансовий звіт про діяльність.*

Звіти повинні містити інформацію не тільки про громадських об'єднань, але й про всіх фізичних осіб-підприємців, підприємств, установ та організацій, у тому числі в рамках реалізації в Україні програм (проектів) міжнародної технічної або іншої допомоги, та перелік суб'єктів, від яких за рік отримано

доходів на суму, що перевищує 50 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, розмір якого встановлено на 1 січня звітного року.

Разом з тим, впровадження подібного роду механізмів містить в собі ознаки такого корупціогенного фактора як безпідставне створення надмірних обтяжень для громадських об'єднань, та фізичних осіб-підприємців та є дискримінаційними, оскільки до інших юридичних осіб публічного та приватного права такі вимоги не висуваються.

До того ж, оприлюднення невизначених проектом Закону відомостей про фізичних осіб (проектом Закону тільки визначено, що форму звіту та подання для оприлюднення затверджується Кабінетом Міністрів України) та мета обробки цих персональних даних порушують Закон України «Про захист персональних даних»

2. Проектом Закону пропонується *внести зміни до підпункту «а» пункту 2 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон), визначивши суб'єктами, на яких поширюється дія цього Закону, керівників та заступників керівників юридичних осіб публічного права, які не зазначені у пункті 1 частини першої цієї статті; осіб, які є керівниками, заступниками керівників або входять до складу наглядової ради державного банку, державного, комунального унітарного підприємства, господарського товариства, у статутному капіталі якого більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, територіальній громаді або господарським товариствам, частка держави чи територіальної громади в яких становить 100 відсотків, і при цьому не є особами, зазначеними у пункті 1 частини першої цієї статті; осіб, які є керівниками, заступниками керівників, або входять до складу наглядової ради державної, комунальної організації, що має на меті одержання прибутку, і при цьому не є особами, зазначеними у пункті 1 частини першої цієї статті.*

При цьому проектом Закону не враховано, що посадові особи юридичних осіб публічного права не обмежуються лише керівниками та заступниками керівників відповідних юридичних осіб, адже враховуючи зміст положень постанови Пленуму Верховного Суду України від 26 квітня 2002 року № 5 «Про судову практику у справах про хабарництво» та правозастосовну практику, до них відносяться будь-які працівники юридичних осіб публічного права, які наділені посадовими повноваженнями здійснювати організаційно-розпорядчі та адміністративно-господарські функції.

Отже, в разі прийняття запропонованих змін дія Закону взагалі не поширюватиметься на всіх інших (окрім керівників та заступників керівників) посадових осіб юридичних осіб публічного права, зокрема в частині виконання вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, обмеження щодо одержання подарунків, і, навіть, заборони використовувати свої службові повноваження або своє становище та пов'язані з цим можливості з метою одержання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб, що вочевидь, не сприятиме запобіганню корупції.

Крім того, запропонована проектом Закону редакція підпункту «а» пункту 2 частини першої статті 3 Закону сформульована таким чином, що нібито ані державний банк, ані державне, комунальне підприємство (організація) не відноситься до юридичних осіб публічного права, що є невірним.

Так, відповідно до статті 7 Закону України «Про банки і банківську діяльність», частин перших статей 73 та 78 Господарського кодексу України державний банк створюється за рішенням Кабінету Міністрів України, державне, комунальне унітарне підприємство утворюється компетентним органом державної влади та органом місцевого самоврядування відповідно в розпорядчому порядку. Тому, державний банк та державне, комунальне підприємство (організація), враховуючи зміст положень статті 81 Цивільного кодексу України, є юридичними особами публічного права.

3. Проектом Закону пропонується внести зміни до статті 23 Закону, а саме *встановлення в цій статті обмеження щодо вартості подарунків, які відповідають загальноновизнаним уявленням про гостинність і які дозволяється отримувати, не поширювати на подарунки, які одержуються за межами України, особами, які входять до складу наглядової ради державного банку, державного, комунального складу наглядової ради державного банку, державного, комунального унітарного підприємства, тощо за умов, що такі особи є нерезидентами.*

У зв'язку з цим слід зазначити, що Конвенцією ООН проти корупції (частина четверта статті 7) встановлюється необхідність створення, підтримки й зміцнення систем, які сприяють прозорості і запобігають виникненню конфлікту інтересів. При цьому передбачене в статті 23 Закону обмеження щодо одержання подарунків, в тому числі обмеження щодо вартості подарунків, які відповідають загальноновизнаним уявленням про гостинність, і які дозволяється отримувати, є одним із ефективних інструментів про гостинність, і які дозволяється отримувати, є одними із ефективних інструментів запобігання виникненню конфлікту інтересів.

На сьогодні до осіб, на яких поширюється вказане обмеження, серед іншого, належать особи, які входять до складу наглядової ради державного банку, державного підприємства або державної організації, що має на меті одержання прибутку.

Скасування ж цього обмеження послабить існуючий механізм запобігання конфлікту інтересів у вказаних осіб, а тому, очевидно, що такі зміни мають бути достатньо обґрунтованими. Проте, відсутність в пояснювальній записці до проекту жодного аргумента на користь таких змін ставить під сумнів необхідність внесення запропонованих проектом змін до статті 23 Закону.

Аналогічне зауваження стосується і пропозиції проекту щодо внесення змін до статті 36 Закону, стосовно непоширення на цю ж категорію осіб вимоги щодо передачі в управління належних їм корпоративних прав.

4. Проектом Закону пропонується внести зміни до статті 52¹ Закону, якими на Національне агентство з питань запобігання корупції покладається обов'язок забезпечити можливість внесення іноземцями або особами без громадянства інформації до Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, англійською мовою.

Наведені положення проекту Закону містять в собі ознаки такого корупціогенного фактора як наявність у проекті нормативно-правового акта нечіткостей визначення функцій, прав, обов'язків і відповідальності органів державної влади та місцевого самоврядування, осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, а саме

неврегульованість процедури внесення даними особами інформації до Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування англійською мовою.

5. Окрім зазначеного, Національне агентство **підтримує** проект Закону в частині запропонованій виключити з кола суб'єктів на яких поширюється дія цього Закону – громадських активістів, осіб, які отримують кошти, майно в рамках реалізації в Україні програм (проектів) технічної або іншої, в тому числі безповоротної, допомоги у сфері запобігання, протидії корупції (як безпосередньо, так і через третіх осіб або будь-яким іншим способом, передбаченим відповідною програмою (проектом)).

Голова

Н.М. Корчак

